

Asia: VN/5025/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16 §:n kumoamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Mitä vaikutuksia arvioitte ehdotetulla ammattihenkilöasetuksen 16 §:n kumoamisella olevan esimerkiksi yhteiskunnan tai kotitalouksien kustannuksiin, terveydenhuollon asiakkaisiin, palveluntuottajiin ja henkilöstöön?

Valtioneuvosto esittää luonnosta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16§:n kumoamisesta ja siihen liittyen lausumme Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen puolesta seuraavaa:

Optikoiden koulutus keskittyy ensisijaisesti taittovirheiden ja silmälasien määrittämiseen. Optikoiden koulutukseen kuuluu hyvin vähäinen määrä sairaiden potilaiden tutkimisia, eikä se sisällä riittävästi koulutusta silmäsairauksista tai lasten näkö tutkimuksiin. Tämä herättää huolta potilasturvallisuudesta, erityisesti silmäsairaiden ja lasten kohdalla. Silmälasien määrääminen lapsille ja silmäsairaille vaatii osaltaan silmäsairauksien taudinmäärittäystä, mikä edellyttää lääkärin koulutusta (§ 22).

Vaikutukset ja riskit:

1. Vaikutukset julkiseen terveydenhuoltoon: Mahdollisilla §16:n muutoksella emme arvioi olevan merkittävää vaikutusta julkisen terveydenhuollon resursseihin tai kustannuksiin, sillä julkisella sektorilla silmälasien määrääminen on jo nykyisellään hyvin rajattua ja perustuu erityisiin hoidollisiin syihin jatkossakin.
2. Potilasturvallisuus: Alle 8-vuotiaiden lasten silmälasien määrittäminen tulee säilyttää silmälääkärin vastuulla, koska viivästyneellä tai virheellisellä hoidolla voi olla elinikäisiä seurauksia lapsen näön kehityksen vaarantuessa. Optikoiden koulutukseen ei kuulu lasten ja silmäsairaiden tutkimista. Tämä lisää riskejä kyseisillä potilasryhmillä, jos lasien määräämisoikeuksia laajennetaan.
3. Pitkän aikavälin riskit: Optikkoliikkeissä suoritettavat diagnostiset tutkimukset voivat antaa potilaille virheellisen kuvan silmien terveydestä ja viivästyttää silmäsairauksien havaitsemista ja hoitoa. Koska optikoiden koulutus ei valmista heitä sairaiden tai lasten silmien tutkimiseen, riskinä

on, että silmäsairauksia jää diagnosoimatta ja hoitamatta ajoissa. Optikoilla ei kuitenkaan tule olla jatkossakaan läheteoikeutta julkiseen terveydenhuoltoon, koska jo nyt optikkoliikkeissä tehdyt tutkimukset aiheuttavat turhia läheteitä julkiseen terveydenhuoltoon. 16 §:n poistaminen toisi merkittäviä uhkia potilasturvallisuudelle, erityisesti lasten osalta.

Yhteenveto:

Esitetty valtioneuvoston asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 16§:n kumoamisesta aiheuttaa merkittävää potilasturvallisuuden riskiä erityisesti alle 8-vuotiaiden osalta. Pykälän kumoaminen ei tuo merkittävää säästöä julkiselle terveydenhuollolle.

2. Muut huomiot

-

Saarela Ville
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Liinamaa Johanna
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue